

kom til at forskærtes. Det var Ministeriet Neergaards Standpunkt i Efteraaret 1921.

Saa kommer der en hel Periode, hvor Offentligheden er holdt helt udenfor, hvad der foregaar Regeringerne i Norge og Danmark imellem, indtil man i Norge paa ny opskræmmes i Februar 1923, da Indenrigsminister Kragh fremsatte sit Lovforslag om Reorganisation af Administrationen i Grønland, i hvilket Lovforslag der var en § 44, som siger, at Forholdene paa Østgrønland skal ordnes administrativt af den danske Regering. Dette vakte en Storm af Indignation i Norge og en ny Kampagne i den norske Presse. Fra dansk Side hævdede man, at Meningen hermed var, at man vilde holde Vejen aaben for Forhandling med Norge om Østgrønland.

Derefter indlededes Forhandlingerne med Norge af den danske Regering i Sommeren 1923. Der udnævntes til at forhandle med Norge „paa frit Grundlag“, saaledes at den danske Lovgivningsmagt ikke skulde være bundet, en delegeret af hvert af de politiske Partier, ikke udpeget af Partierne, men valgt af Regeringen. Forudsætningen fra Partiernes og fra Rigsdagens Side var den Gang ganske utvivlsomt, at man ikke skulde gaa til en Overenskomst med Norge om Østgrønland, medmindre Norge stod ved den Anerkendelse af Højhedsretten over Østgrønland, som Udenrigsminister Ihlen for længst havde givet, i første Halvdel af 1919, da Spitzbergen-Spørgsmaalet var til Behandling i Paris; og senere, i Efteraaret 1919, da nuværende Gesandt Kammerherre Kruse tiltraadte og afløste Kammerherre Krag, gentog han den. Det var ganske sikkert fra dansk Side Forudsætningen, at Anerkendelsen af denne Højhedsret skulde være Grundlaget for en Overenskomst med Norge, og kunde en Overenskomst ikke opnaas paa det Grundlag, var den danske Rigsdag selvfølgelig a fortiori fri for at faa sin Stilling præjudiceret ved disse Forhandlinger, der var erklæret at skulle være af rent uforbindende Karakter.

Det næste Skridt tages i Efteraaret 1923; da hævdes det, at man har set sig nødsaget til at strække sig vidt i Indrømmelser til Norge, langt videre, end Michelet havde krævet i Foraaret 1921, men at Danmarks Højhedsret skulde anerkendes, den skulde stadig være Grundlaget. Det er den Opfattelse, Partierne har faaet, og det er utvivlsomt den Opfattelse, den danske Offentlighed har regnet med, lige indtil Lovgivningsmagten i Januar 1924 blev overrumplet af Regeringens diplomatiske fait accompli i Grønlandssagen. Da

havde man fraveget det principielle Synspunkt, at Højhedsretten skulde anerkendes; og ikke nok med det, man havde oven i Købet opgivet det subsidiære Standpunkt, at der i Overenskomsten ikke maatte omtales noget om Suverænetet fra nogen af Siderne. Saa langt havde man strakt sig, saa langt var man gaaet i Ydelser fra dansk Side af Hensyn til det venskabelige Forhold overfor Norge.

Naar vi nu, som det er sket i det hemmelige Møde, er blevet bekendt med, hvad al den Eftergivenhed fra dansk Side har ført til, og man saa sammenholder denne historiske Baggrund med den høje Regerings Nægtelse af at udtale sig om, hvorledes den, efter at Overenskomsten er vedtaget, altsaa i Fremtiden, vil forholde sig i Østgrønland overfor Norge, naar Norge, som det maa formodes, begynder at optræde dør ud fra sin Forudsætning, at det er Ingenmandsland, forekommer det mig, at det er berettiget at rejse det Spørgsmaal, om det ikke vilde være rimeligt, at det danske Folk, der saa længe er blevet holdt hen i Tusmørke og Tvetydighed i denne Sag, endelig fik Lov til selv at tage Stilling til et Spørgsmaal, som er Genstand for saa megen Tvivl i Partierne og saa megen Uenighed mellem den norske og danske Regering. Vi ved jo, at det socialdemokratiske Parti mere end noget andet er forpligtet til at respektere Domstolsvejen i internationale Stridigheder, alene af den Grund, at det danske Socialdemokrati i Modsætning til socialdemokratiske Partier i andre Lande er et Afrustningsparti, som overhovedet ikke anerkender, at internationale Stridsmaal kan afgøres paa anden Maade end ad Retsvejen eller ad Forhandlingsvejen. Og naar nu denne Sag ikke har kunnet afgøres klart og utvetydigt ad Forhandlingsvejen, er der efter min Mening kun een Vej tilbage, og det er Retsvejen.

Jeg vil derfor gerne have Lov til, saa meget mere som det ærede Medlem Hr. N. Neergaard saa rigtigt har fremhævet, at det slet ikke drejer sig om et Partispørgsmaal, et Partiprogram, et Partianliggende, men om en Landssag, som det ærede Medlem udtrykte sig, at stille følgende Paastand paa Overgang til Dagsordenen:

„Idet Folketinget tager Regeringens Afvisning af Opfordringen til ny Forhandling med den norske Regering angaaende en klarere Formulering af det forelagte Overenskomstforslag om Østgrønland til Efterretning, opfordrer Tinget Regeringen til at foranledige afholdt en Folkeafstemning om, hvorvidt Danmarks Højhedsret over Øst-